

1

**Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan lausunto talousarvioaloitteesta
aktiivipassin ja sporttikortin käyttöönottamiseksi**

HEL 2013-003789 T 00 00 03

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päättäneen antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kulttuuristrategiassa on kiinnitetty huomiota kulttuurin yhteisöllisyyttä ja terveyttä edistäviin vaikutuksiin. Strategian mukaan kulttuurin saatavuus ja saavutettavuus on tärkeä koko ihmisen elinkaaren aikana. Tasa-arvo ja ennakkoluuloton asennoituminen tarjoavat kasvualustan uusille kulttuurin muodoille. Strategiassa nähdään kulttuurin myönteiset terveysvaikutukset. Kulttuurin onkin hyvä tavoittaa laajasti myös uusia yleisöjä, harrastajia ja tekijöitä.

Kulttuurinen aktiivisuus tuottaa merkityksiä, joiden varassa elämäntunto ja -tahto vahvistuvat. Taiteen ja kulttuurin hyvinvointia lisääviin vaikutuksiin on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota myös opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpide-ohjelmissa.

Tutkimuksista ja käytännön kokemuksesta tiedetään, että osallistumattomuus kulttuuripalvelujen käyttöön johtuu usein perheen, kodin ja ystäväpiirin elintavoista ja tottumuksista, joilla voi olla hyvin pitkä historia. Osa kaupunkilaisista ei ole tottunut käymään kirjastoissa, konserteissa teatterissa tai käyttämään muita kulttuuripalveluita.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa, että kulttuurikeskuksen sekä kirjaston tarjoamat palvelut ovat jo nykyisellään hyvin edullisia ja osin käyttäjilleen maksuttomia. Kulttuurikeskuksen aluetaloissa on monipuolista maksutonta ohjelmaa, esimerkiksi elokuvasarjoja lapsille ja nuorille, monenlaisia konsertteja, kaupunkitansseja, yhteislaulutilaisuuksia, senioreille suunnattua taidetoimintaa, taidenäyttelyiltä, työpajoja, luentoja, teemapäiviä, kirjailijavierailuja yms. Annantalossa maksuttomasta ohjelmasta (esim. taideneuvola, työpajat, teemapäivät) pääsevät nauttimaan ennen kaikkea lapset ja nuoret. Kulttuurikeskus Caisassa suuri osa ohjelmasta on maksutonta, Savoy-teatteri puolestaan järjestää maksutonta musiikkitarjontaa Espan lavalla. Kaupunginkirjaston 37:n kirjaston ja kahden kirjastoauton muodostama palveluverkko tarjoaa maksuttomia palveluja erilaisista kulttuuritapahtumista kirjojen lainaukseen ja musiikki- ja mediastudioiden käyttöön (Kirjasto 10, Myllypuron mediakirjasto).

Helsingin taidemuseo puolestaan tarjoaa maksuttoman sisäänpääsyn kaikkiin toimipisteisiinsä. Kaupungin taidemuseolla on maksuton sisäänpääsy kaikille joka kuukauden ensimmäinen perjantai. Työväenopistolla järjestetään ympäri kaupunkia maksuttomia luentoja, tapahtumia, konsertteja ja näyttelyitä. Nuorisoasiainkeskus järjestää runsaasti maksuttomia taidetapahtumia ja -toimintaa nuorille. Helsingin kaupunginteatteri järjestää maksuttomia teosesittelyjä ja avoimia harjoituksia. Musiikkitalossa on tarjolla maksuttomia opiskelijamatineoita ja luentoja, minkä lisäksi musiikkikirjasto on avoin kaikille. Kansallisoopperassa järjestetään maksuttomia teosesittelyitä ja lauantaimatineoita.

Myös kaupungin tukemilla festivaaleilla on ilmaistapahtumia, esimerkkeinä Taiteiden yö Juhlaviikoilla, Itä-Helsingin kulttuuriviikot, Maailma kylässä, URBIn ulkotapahtumat Kiasman pihalla, Cinemaissín lastennäytökset Vuotalossa. Oman lisänsä maksuttomaan tarjontaan tuovat myös lukuisat kaupunginosatapahtumat.

Lisäksi kulttuurikeskus on käynnistänyt tänä vuonna yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa kulttuurikaveritoiminnan, jonka tarkoituksena on madaltaa erityisesti kotona olevien kynnystä osallistua kulttuuritarjontaan yhdessä vapaaehtoisoverin kanssa. Kuluvan vuoden aikana saadaan kokemuksia vapaaehtoistyön toimivuudesta. Tämä järjestely voi olla yksi keino tavoittaa uusia ikäihmisiä pääkaupungissa tarjonnan piiriin, ja tätä kautta torjua yksinäisyyden, syrjäytymisen ja yleisen elämönhallinnan puutteen tuomia ongelmia ja ennalta ehkäistä varhaista laitoshoidon tarvetta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta katsoo, että kirjasto- ja kulttuuritoimi toteuttavat jo nyt maksuttomien ja tuettujen palvelujen sekä esimerkiksi kulttuurikaveritoiminnan ja markkinointiviestinnän kautta aktiivipassin tavoitteiden toteuttamista.

Lautakunta katsoo, että aktiivi- ja sporttipassin tavoitteita tukisi parhaiten se, että kukin virasto pystyisi talousarvioidensa puitteissa tarjoamaan omia palvelujaan keskenään johdonmukaisella ja yhtenäisellä tavalla erityisryhmille ilman kustannuksia.

Aktiivipassin hallinnointi- ja organisointikustannukset eivät saisi muodostua hankkeen hyötyjen kannalta epätarkoituksenmukaisen korkeiksi.

Esittelijä

Talous- ja suunnittelukeskus on pyytänyt kulttuuri- ja kirjastolautakunnalta lausuntoa 24.5.2013 mennessä valtuutettu Yrjö Hakasen ja 21 muun valtuutetun allekirjoittamaan talousarvioaloitteeseen, jossa esitetään, että vuoden 2014

07.05.2013

talousarvioon varataan määrärahat aktiivipassin käyttöönottamiseksi. Aloitteen mukaan aktiivipassi voisi koskea esimerkiksi toimeentulotukea yhtäjaksoisesti yli kuusi kuukautta saaneita ja muita helsinkiläisiä, joiden tulot jäävät sitä vastaavalle matalalle tasolle. Aktiivipassi voisi olla käytössä Helsingin sisäisessä joukkoliikenteessä, kaupungin uimahalleissa ja kuntosaleissa, kulttuuritoimessa ja sellaisissa perusterveydenhuollon palveluissa, joista peritään maksuja. Lisäksi aloitteessa esitetään, että talousarviossa varataan riittävä määräraha ikä-ihmisten terveyden ja toimintakunnon ylläpitämistä edistävän sporttikortin käyttöönottamiseksi.

Talousarvioaloitteesta on pyydetty lausuntoa myös liikuntalautakunnalta, sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä henkilöstökeskukselta.

Esittelijä

va. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Mauri Lehtovirta, kulttuurituottaja, puhelin: 310 80044
mauri.lehtovirta(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö talousarvioaloite Kvsto 13.3.2013 asia 35